

12 RETNINGSLINJER FOR TVÆRRELIGIØS DIALAOG PÅ LOKALT PLAN

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

VIDEN OM OG FORSTÅELSE AF RELIGION I LOKALSAMFUNDET

01 Kommunerne opfordres til at notere sig den voksende rolle, som religion nu spiller i forbindelse med **opbyggelsen af individuelle og kollektive identiteter**, og dens betydning for socialisering og dannelsen af sociale repræsentationer og mange borgeres syn på verden. Religion er et udtryk for og et resultat af, et system af overbevisninger, som er nedarvet igennem generationer, og afspejler loyalitet overfor en tradition. Religion er med til at forme den måde, hvorpå mennesker tænker, og til at skabe værdier og adfærdsmønstre.

02 Lokale myndigheder skal have et grundigt **kendskab** til lokale religiøse gruppers relative størrelse og struktur. Det er vigtigt, at myndighederne fremstår som værende bevidste om det reelle bidrag til samfundet, som lokale religiøse organisationer yder i kraft af deres uddannelsesaktiviteter og forskellige andre tilbud. De hjælper deres

medlemmer med at finde en mening med livet, og bistår med etablering af sociale kontakter, og det gør dem til fuldgyltige deltagere i det lokale samfund. Samtidigt med at de er bevidste om den rolle, som etniske og/eller religiøse minoriteter spiller og deres plads i lokalsamfundet, kan kommunerne med fordel også være opmærksomme på den latente autoritet, som udøves af **flertallet**, der ofte har en monopollignende indflydelse på de lokale magtstrukturer. En sådan tilgang kan være med til at forhindre, at mindretallet tvinges i defensiven imod bedre vidende. Man bør især være opmærksom på den rolle, som familien spiller, især mødre, i overførslen af kulturelle værdier til næste generation i åbenhed over for samfundet.

03 Religiøse organisationer bør ikke betragtes som homogene enheder, men som organisationer, hvor der til tider internt kan forekomme **modsatrettede holdninger**. De lokale myndigheders vurdering af, hvilke parter, der udover at være åbne for dialog, også samtidigt har mulighed for at påvirke deres egne, er derfor af afgørende betydning både nu og i fremtiden.

FREMME AF FORSTÅElsen IMELLEM PARTERNE I DIALOGEN

04 De lokale myndigheder skal bidrage til processen med at **opdage andre kulturer** ved at notere sig kulturelle ligheder **og** forskelle, ved at forstå mennesker med et livssyn, som ikke er i pagt med lokale sæder og skikke, og ved at formidle og viderekommunikere denne indsigt. Det kan f.eks. ske ved at opfordre til at der undervises i hele viften af religiøs viden, således at det er den kulturelle viden snarere end religiøs praksis der udbredes. Udbuddet af en sådan undervisning, både på skoler og i religiøse studiecentre i civilsamfundet, vil være afgørende for udbredelsen af større åbenhed og et ønske om mere viden. Åbenhed over for andre kan også være med til at vække et ønske hos den enkelte om bedre at forstå egen tro eller egne personlige og sociale værdier, og den øgede kulturelle bevidstgørelse, der opnås derved, kan bidrage til at mindske risikoen for radikaliserings. Denne indsats skal udspringe af et ønske om at skabe muligheder for lighed mellem kvinder og mænd og sikre, at disse muligheder udnyttes.

05 De kommunale myndigheder skal afgøre, hvornår det er et **gunstigt tidspunkt** for udvikling af gensidig viden og mellemmenneskelige kontakter og for initiativer til mindskning af følelsen af mistillid, måske endda frygt. Målet bør være at opnå en støt fremadskridende proces, der bevæger sig fra uvidenhed til viden, fra viden til forståelse, og fra forståelse til tillid. Relevante aktiviteter kunne f.eks. være besøg til forskellige steder for tilbedelse eller afholdelse af en årlig begivenhed i form af et tværkulturelt eller tværreligiøst forum eller festival, eventuelt ledsaget af oprettelsen af et råd for tværkulturelle og tværreligiøse forbindelser til multilateral udveksling af synspunkter.

ETABLERING AF PARTNERSKABER

06 Kommunerne har en **central placering**, og deres aktive tilstedeværelse i lokalområdet, deres kendskab til alle involverede parter og deres evne til nytænkning betyder, at de spiller en ledende og helt legitim rolle hvad angår religiøse aktiviteter. Deres drøftelser og aktiviteter skal være styret af ønsket om åbenhed, nytænkning og eksperimentering.

07 Kommunernes rolle i indsatsen for at fremme dialog og etablering af partnerskaber vil være mere effektiv og have større gyldighed på langt sigt, såfremt visse **betingelser er opfyldt fra starten**. Det drejer sig om:

- ▶ respekt for lovmæssighed;
- ▶ fremme af lighed imellem kvinder og mænd;
- ▶ religiøs neutralitet og ikke-diskrimination;
- ▶ gennemsigtighed i alle aktiviteter.

08 Kommunerne bør ikke være direkte involveret i selve den tværreligiøse dialog. Principperne om subsidiaritet og religiøs autonomi bør stille sig hindrende i vejen for officiel støtte eller medvirken til tilrettelæggelsen af en sådan dialog. Den officielle holdning bør være, at de forholder sig **neutrale og afstår fra indblanding**. Kommunerne skal primært fungere som formidlere, mæglere eller, om nødvendigt, regulatorer, med udgangspunkt i klart definerede og forhandlede målsætninger. De indtager en bevidst neutral holdning, som går ud på at en tværreligiøs dialog bygger på fornuft snarere end tro, på viden snarere end overbevisning.

09 Med fokus på begreber som anerkendelse og tillid kan kommunerne sikre, at trosretninger ikke bliver opfattet som et problem, men som en **ressource**, ved at indtage en positiv holdning til den demokratiske forvaltning af pluralisme. Deres aktiviteter bør sigte mod opfyldelsen af to målsætninger: Etableringen af en mere **sammenhængende organisatorisk** struktur for lokale trosretninger og en styrkelse af den **sociale samhørighed**. De organer og partnere, der deltager i dialogen, bør forblive i deres egne særlige roller og skal først og fremmest behandle dialogen som et fælles gode, der bør tilgodeses.

10 Aktiviteter såsom opførelse og administration af steder for tilbedelse bør tilrettelægges således, at de fremmer balance og harmoni, og opfordrer til større åbenhed og ikke til ghettodannelse. Det betyder, at en multireligiøs tilgang gradvist skal erstattes af en **tværreligiøs tilgang**. Kommunale aktiviteter bør være styret af et ønske om at fremme en fælles tro på en gud med mange ansigter.

11 Kommunernes bevågenhed overfor religiøs mangfoldighed og tværreligiøs dialog bør komme konkret til udtryk i de lokale politikker på socialområdet, inden for sport, undervisning, byplanlægning og kultur, og i deres forhold til lokale foreninger, således at den får en **tværgående dimension**. Således skal den påvirke og afspejles i alle aktivitetsområder snarere end udgøre et separat område. Hvis alle involverede parter er villige til at lytte til hinanden, vil det være muligt at opnå det, som i Canada benævnes «**reasonable accommodation**» – tilpasninger i rimeligt omfang, hvormed menes, at trosretninger får maksimale muligheder for at udøve deres religion, når blot dette ikke er i konflikt med andre grundlæggende rettigheder.

EVALUERING

12 Kommunerne skal i samråd med lokale religiøse organisationer på forhånd afgøre, hvilke **kriterier og indikatorer** der skal ligge til grund for en bedømmelse af virkningen af den tværkulturelle og tværreligiøse dialog. Det kunne bl.a. være udviklingen af deres egen ekspertise og etableringen af diskussionsnetværk for de religiøse grupper eller af uddannelses- og informationscentre. De bør også tage kontakt til repræsentanter for andre kommuner, således at de kan sammenligne og modstille deres forskellige arrangementer og på den måde udvikle deres helt egen tilgang.

Kongressen af lokale og regionale myndigheder anser det for at være af afgørende betydning, at der etableres en tværreligiøs og tværkulturel dialog imellem de forskellige grupper i lokalsamfundet.

Dialog er et effektivt værktøj til bekæmpelse af intolerance og radikalisering og til styrkelse af princippet om at "leve dør om dør" i gensidig respekt.

Kongressen beskæftigede sig for første gang med dette emne på to konferencer, som blev afholdt i 2006 og 2010 i Montchanin i Frankrig. På konferencerne deltog repræsentanter for lokale myndigheder, universitetsmiljøer, internationale organisationer og religiøse ledere, og de drøftede de lokale myndigheders rolle i den tværreligiøse dialog, specielt i forbindelse med udveksling af god praksis, principperne for sekularisme, undervisning i religion, uddannelse af religiøse ledere og finansiering af steder for religiøs tilbedelse. De 12 principper er et supplement til de ideer, der er beskrevet i Europarådets hvidbog om den tværkulturelle dialog ('Living together as equals in dignity'), som blev vedtaget i 2008.

www.coe.int/congress-intercultural

congress.intercultural@coe.int

Udgivet i: Marts 2016

DAN

www.coe.int

Europarådet er den førende menneskerettighedsorganisation på det europæiske kontinent. Rådet har 47 medlemsstater, hvoraf 28 er medlem af Den Europæiske Union. Kongressen af lokale og regionale myndigheder er ansvarlig for styrkelse af demokratiet på lokalt og regionalt niveau i de 47 medlemsstater. Kongressen består af to kamre – Lokalkammeret og Regionalkammeret - og tre underudvalg, og dens 648 medlemmer er valgte repræsentanter fra mere end 200.000 lokale og regionale myndigheder.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE